

Posudek vedoucího práce

Jméno studentky: Pavlína Táborská

Název práce: **Domácí násilí na seniorech v České republice
(Jak se promítá na krizové telefonické lince Senior – telefon
neziskové organizace Život 90)**

Jméno vedoucího práce: MUDr. Jiří Ježek

Pavlína Táborská zaměřila svoji práci na předvedení fenoménu domácího násilí na seniorech s použitím údajů z praxe krizové telefonické linky, kterou provozuje o.s. Život 90. Výběr tématu i zvolený přístup byl adekvátní vzhledem k tomu, že autorka sama má s prací na této krizové telefonní lince praktické zkušenosti.

Téma samo pokládám za obtížné, neboť je zřejmé, že se jedná o téma, které je u nás stále tabuizováno, řada pojmů zde není jasně definována, dostupné údaje nejsou systematické a jsou zkreslené i subjektivně, neboť neexistuje jednotná klasifikace hodnocení tohoto jevu.

Za zásadní a nejdůležitější přínos celé práce proto považuji právě to, že autorka tyto údaje třídí, tam kde je to možné, provádí statistickou analýzu, a za pomoci práce s různými prameny se pokouší uchopit fenomén násilí na seniorech celistvě.

Po řadě konzultací a na mé doporučení věnuje v úvodu práce poměrně velkou část textu i podrobnému představení o.s. Život 90, neboť jsme došli společně k závěru, že vývoj, struktura a fungování této organizace je komplementární k obrazu vývoje postojů společnosti k fenoménu násilí na seniorech.

V hlavní části práce (kapitoly 2-4) autorka pracovala z velké části s údaji z praxe o.s. Život 90, jak uvádí, sama řadu z nich zpracovávala. Předností tohoto omezení je práce s konkrétními údaji a kausami z praxe, které lze alespoň v rámci tohoto jednoho pracoviště kategorizovat, ačkoliv i zde je zřejmé (viz např. tabulky a grafy na str. 29-31), jak obtížné je fenomén násilí na seniorech uchopit a klasifikovat.

Toto omezení, které se nezabývá jinými formami péče o zmíněnou problematiku (stát, ostatní neziskové organizace), autorka doplňuje v 5. kapitole obecnějším rozbořením fenoménu domácího násilí, kde pojmově i věcně rozlišuje základní termíny a stupně - např. kategorie „domácí násilí (příp. týrání) a diskriminace. Zároveň v tomto oddíle zpracovává dosavadní legislativu a uvádí stručný přehled dalších organizací působících v této oblasti.

Hlavní metodou práce autorky je analýza dat z praxe krizové linky. Tato data jistě nejsou komplexní a nelze na ně klást důraz „objektivity“, nicméně pro účel práce jsou podle mého názoru validní. Autorka je vybírá s velkou citlivostí pro téma, a uvádí je někdy s vysokou výpovědní hodnotou, jindy pouze ilustrativně. Podobně pracuje i s dalšími zdroji (např. definice pojmů). Domnívám se, že tento přístup je účelný a vede ve svém důsledku k plastickému uchopení fenoménu domácího násilí na seniorech. Autorka se nevyhýbá ani emotivně laděným výpovědím či subjektivním vsuvkám, což posiluje autentičnost práce a v tomto případě je dle mého soudu významným pozitivem a přínosem.

Práce má přehledné členění, kdy v úvodu je ozřejmen cíl práce, motivace a jsou formulovány základní hypotézy. Je zde stručně zmíněn i hlavní metodický nástroj, totiž analýza statistických údajů z praxe krizové linky. Další tři kapitoly zpracovávají problematiku krizové pomoci z hlediska konkrétní praxe krizové linky (portrét organizace, popis problému, statistické údaje a jejich analýza). Samostatná kapitola poskytuje obecnější pohled na zpracovávanou problematiku. Závěr stručně rekapituluje výsledky analýzy dat a srovnává je z původními hypotézami.

Jednotlivé části práce jsou vzhledem k cíli práce vzájemně vyvážené, zajímavé jsou přílohy, které nabízejí další aspekty problému (např. údaje z veřejného výzkumu poukazující na obecnou informovanost veřejnosti o problému domácího násilí na seniorech, etický kodex Života 90), vhodné je uvedení stručného slovníčku pojmů.

Seznam použité literatury je adekvátní a vhodně uvádí základní texty související s tématem. Je z něho patrné, jak málo textů se u nás zabývá výhradně fenoménem násilí na seniorech.

Jak jsem již uvedl v úvodu, autorka si zvolila obtížné téma, které nelze jednoduše uchopit. Problematika násilí na seniorech má mnoho aspektů a je jen obtížně objektivně hodnotitelná, neboť veškeré údaje jsou nutně zkreslené (jak autorka uvádí, vysoké procento případů nikdy nevyjde najevo). S tímto rizikem autorka téma volila. Za správné proto pokládám její rozhodnutí zaměřit se na údaje z jednoho fungujícího zdroje, tedy z praxe krizové linky o.s. Život 90. Samozřejmě tato volba přináší i mnohá omezení, umožňuje však vykreslit názorný obraz celé problematiky. Vědome si těchto omezení, nepouští se autorka do zobecňujících úvah, ačkoli místy se neubrání subjektivnímu hodnocení – u daného tématu je mi tento přístup sympatický a v podstatě si neumím představit, že by tomu bylo jinak. Práce je díky tomu důvěryhodná, na druhé straně v žádném okamžiku nepřekračuje vhodnou míru a nesklouzává k moralizování či citovému vydírání.

Právě vzhledem k mnohovrstevnatosti tématu hodnotím autorčin přístup a způsob zpracování velmi pozitivně.

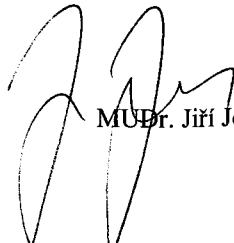
Po formální stránce je práce zpracována kvalitně, včetně grafických prvků. Občas není dodržena jednotnost v psaní citací. Osobně bych uvítal, kdyby některým aspektům problému, které autorka zmiňuje jen okrajově, byl věnován větší prostor (např. společenské diskriminaci, násilí v ústavní péči, prevenci domácího násilí apod.), chápu však, že vzhledem k omezenému rozsahu i úzce definovanému záběru to nebylo možné.

Autorka práci průběžně konzultovala a měl jsem k dispozici několik verzí textu v různých stádiích jeho vzniku. Několikrát došlo (i na můj popud) k přeskupení sledu i kapitol, přičemž každé z nich mělo své výhody a nevýhody.

Domnívám se, že práce může být velice cenným materiálem pro všechny, kdo se chtějí s problematikou domácího násilí na seniorech seznámit a poskytnout jim dobrý vhled opřený o data z praxe. Větší ambici si práce ani nekladla a domnívám se tedy, že tímto splnila svůj účel.

Práce podle mého názoru splňuje všechny formální i obsahové nároky a doporučuji ji k obhajobě. Za sebe navrhuji přidělit jí 25 kreditů.

V Praze dne 2. ledna 2006

MUDr. Jiří Ježek